

Scordino proti Itálii (č. 1) [velký senát] – č. 36813/97

Rozsudek ze dne 29. 3. 2006 [velký senát]

Článek 6

Občanskoprávní řízení

Článek 6-1

Přiměřená lhůta

Nedostatečná výše a opožděná úhrada částek přiznaných v rámci kompenzačního prostředku nápravy obětem nepřiměřené délky řízení: *porušení*

Spravedlivé řízení

Nedostatečná výše náhrady za vyvlastnění v důsledku retroaktivity zákona: *porušení*

Skutkový stav – Stěžovatelé v roce 1992 zdědili pozemek, který byl v březnu 1983 vyvlastněn pro účely bytové výstavby. Prohlásili, že mají v úmyslu pokračovat v řízení, které dne 25. května 1990 zahájil zůstavitel, a rozporovali výši náhrady za vyvlastnění. Vzhledem k nabytí účinnosti zákona č. 359 z roku 1992, který zavedl nová kritéria pro výpočet náhrady za vyvlastnění stavebních pozemků, odvolací soud uložil soudnímu znalci za úkol určit výši náhrady podle kritérií stanovených novým zákonem. Znalec ocenil tržní hodnotu půdy k datu vyvlastnění na 165 755 italských lir za metr čtvereční a náhradu, která měla být vyplacena podle zákona z roku 1992, vyčíslil na 82 890 lir za metr čtvereční. Rozsudkem ze dne 17. července 1996 proto odvolací soud přiznal stěžovatelům náhradu za vyvlastnění stanovenou na základě závěrů znalce. Rozsudkem uloženým v soudní kanceláři dne 7. prosince 1998 Kasační soud potvrdil rozsudek odvolacího soudu. Dne 18. dubna 2002 se stěžovatelé na základě „Pintova zákona“ ze dne 24. března 2001 obrátili na odvolací soud a žádali náhradu škody za délku řízení, jehož byli účastníky. V rozsudku ze dne 1. července 2002 uloženém v soudní kanceláři dne 27. července 2002 odvolací soud konstatoval, že délka řízení byla nepřiměřená. Nařídil Ministerstvu spravedlnosti, aby stěžovatelům zaplatilo celkovou částku ve výši 2 450 eur jako náhradu za nemajetkovou újmu a náklady řízení rozdělil mezi účastníky.

Právní posouzení – článek 6 odst. 1: a) *Spravedlivost řízení* – Před účinností zákona z roku 1992 stanovily právní předpisy použitelné na projednávanou věc náhradu do výše plné tržní hodnoty nemovitosti. Následkem použití zákona z roku 1992 se náhrada náležící stěžovatelům významně snížila. Vláda neprokázala, že by jí namítané faktory – otázky státního rozpočtu a záměr zákonodárce realizovat politický program – představovaly „zjevný a přesvědčivý obecný zájem“ nezbytný pro ospravedlnění retroaktivity zákona.

Závěr: porušení (jednomyslně).

b) *Délka* – Soud hodlal znovu potvrdit zásadu, že spravedlnost musí být vykonávána bez průtahů, které by mohly ohrozit její účinnost a důvěryhodnost. Postavení Itálie se v tomto ohledu po zavedení řízení podle Pintova zákona nezměnilo natolik, aby tím byl zpochybněn závěr, že takové množství případů porušení představuje praxi neslučitelnou s Úmluvou. Je pravdou, že v těchto devíti případech italské soudy konstatovaly překročení přiměřené délky

řízení. Nicméně skutečnost, že řízení podle Pintova zákona z celkového pohledu nezbavilo stěžovatele jejich postavení „obětí“, představovala ve vztahu k porušení 6 odst. 1 z důvodu překročení přiměřené lhůty přitěžující okolnost. Soud proto dospěl k závěru, že v těchto devíti případech byla délka řízení nepřiměřená a nerespektovala požadavek „přiměřené lhůty“.

Závěr: porušení (jednomyslně).